

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

12 MAI 2004

Proposition de loi modifiant l'article 478 du Code judiciaire

AMENDEMENTS
déposés après l'approbation
du rapport

N° 1 DU GOUVERNEMENT

Art. 2

Remplacer cet article comme suit :

«**Art. 2. — 1° À l'article 478 du Code judiciaire, les mots** « , arrêtée par la Cour en assemblée générale pour chacune des places à pourvoir; l'expédition de la délibération est adressée par la Cour au ministre de la Justice » **sont remplacés par les mots :** « *présentés par la commission visée à l'article 478bis* ».

2° L'alinéa 2 de l'article 478 est complété comme suit : « *et avoir réussi le concours organisé par l'Ordre des avocats à la Cour de cassation* ».

Justification

1. Afin d'améliorer la procédure de nomination des avocats à la Cour de cassation, et de la rendre plus transparente, il est proposé de confier le soin de la présentation des candidats à une commission *ad hoc*, dont la base légale sera l'article 478bis en projet.

Voir :

Documents du Sénat :

3-308 - 2003/2004 :

N° 1: Proposition de loi de M. Coveliers.
N° 2: Rapport.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

12 MEI 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek

AMENDEMENTEN
ingediend na de goedkeuring
van het verslag

Nr. 1 VAN DE REGERING

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt :

«**Art. 2. — 1° In artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden** « , door het hof in algemene vergadering vastgesteld voor ieder van de te begeven plaatsen; de uitgifte van de beslissing wordt door het hof aan de minister van Justitie gezonden » **vervangen door de woorden :** « *voorgesteld door de commissie bedoeld bij artikel 478bis* ».

2° Het tweede lid van artikel 478 wordt aangevuld als volgt : « *en geslaagd zijn in het vergelijkend examen georganiseerd door de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie* ».

Verantwoording

1. Teneinde de benoemingsprocedure van de advocaten bij het Hof van Cassatie te verbeteren en die transparanter te maken, wordt voorgesteld om de voorstelling van de kandidaten te laten verzorgen door een *ad hoc* commissie, die het ontworpen artikel 478bis als wettelijke basis zal hebben.

Zie :

Stukken van de Senaat :

3-308 - 2003/2004 :

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Coveliers.
Nr. 2: Verslag.

Dans le même temps, le gouvernement souhaite également augmenter le nombre des avocats à la Cour de cassation de manière substantielle. Il invitera à cet égard la Cour de cassation à émettre un avis sur cette extension, conformément à l'article 478, alinéa 1er.

2. À l'heure actuelle, seuls sont présentés par l'assemblée générale de la Cour de cassation les avocats ayant réussi le concours organisé par l'Ordre des avocats à la Cour de cassation. Ce concours est l'aboutissement d'une formation de plusieurs années au cours de laquelle les futurs candidats sont formés à la technique particulière de la Cour de cassation, et ce, dans toutes les matières. Cette formation et ce concours assurent un haut degré de compétence dans le chef des avocats à la Cour de cassation, et il importe donc de le maintenir et de le consacrer dans le Code judiciaire. La réussite de ce concours constituera dès lors une condition de recevabilité des candidatures, au même titre que la condition d'inscription au barreau depuis au moins 10 ans.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 3 (nouveau)

Insérer un article 3 rédigé comme suit :

Art. 3. — Le Code judiciaire est complété par un article 478bis, rédigé comme suit :

«Art. 478bis. — § 1er. Il est institué une commission d'avis pour les nominations des avocats à la Cour de cassation, ci-après dénommée « la commission ».

§ 2. La commission est composée comme suit :

— deux avocats désignés par l'Ordre des Barreaux francophones et germanophone;

— deux avocats désignés par l'« Orde van Vlaamse balies »;

— un magistrat du siège de la Cour de cassation;

— un magistrat du parquet général près la Cour de cassation;

— deux avocats désignés par l'Ordre des avocats à la Cour de cassation;

— un chargé de cours ou un professeur d'université de droit nommé dans une université dépendant de la Communauté française;

— un chargé de cours ou un professeur d'université de droit nommé dans une université dépendant de la Communauté flamande.

§ 3. Les membres de la commission sont désignés alternativement par la Chambre des représentants et le Sénat à la majorité des deux tiers des votes émis.

La commission comporte autant de membres d'expression française que d'expression néerlandaise.

Pour chaque membre effectif il est désigné un membre suppléant.

De regering wenst tegelijkertijd ook het aantal advocaten bij het Hof van Cassatie substantieel te verhogen. Hiertoe zal ze het Hof van Cassatie uitnodigen om, in overeenstemming met artikel 478, eerste lid, advies uit te brengen.

2. Momenteel worden door de algemene vergadering van het Hof van Cassatie alleen de advocaten voorgesteld die slaagden in het vergelijkend examen georganiseerd door de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie. Dit vergelijkend examen is het eindresultaat van een meerjarige opleiding, tijdens welke de toekomstige kandidaten een opleiding krijgen in de bijzondere techniek van het Hof van Cassatie en dit in alle materies. Deze opleiding en dit vergelijkend examen garanderen een hoge competentiegraad van de advocaten bij het Hof van Cassatie, ze moeten dus behouden blijven en in het Gerechtelijk Wetboek tot regel worden gemaakt. Het slagen in dit vergelijkend examen zal dan een ontvankelijkheidsvoorwaarde van de kandidaturen zijn, op dezelfde wijze als de voorwaarde om sedert minstens tien jaar ingeschreven te zijn bij de balie.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 3 (nieuw)

Een artikel 3 toevoegen, luidende :

Art. 3. — Het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een artikel 478bis, luidende :

«Art. 478bis. — § 1. Er wordt een adviescommissie opgericht voor de benoemingen van de advocaten bij het Hof van Cassatie, hierna « de commissie » genoemd.

§ 2. De commissie is samengesteld als volgt :

— twee advocaten aangewezen door de « Orde des Barreaux francophones et germanophone »;

— twee advocaten aangewezen door de Orde van Vlaamse balies;

— een magistraat van de zetel van het Hof van Cassatie;

— een magistraat van het parket-generaal bij het Hof van Cassatie;

— twee advocaten aangewezen door de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie;

— een houder van een leeropdracht of een hoogle-raar rechten, benoemd in een universiteit die afhangt van de Franse Gemeenschap;

— een houder van een leeropdracht of een hoogle-raar rechten, benoemd in een universiteit die afhangt van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De leden van de commissie worden beurtelings aangewezen door de Kamer van volksvertegenwoordigers en door de Senaat met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen.

De commissie telt evenveel Franstalige als Nederlandstalige leden.

Voor elk gewoon lid wordt er een plaatsvervangend lid aangewezen.

Les modalités de la publication des vacances et du dépôt des candidatures sont fixées par arrêté ministériel.

Le mandat des membres effectifs et suppléants a une durée de 4 ans et est renouvelable.

§ 4. La commission désigne en son sein et pour une période de deux ans son président et son vice-président, qui remplace le président le cas échéant, ainsi qu'un secrétaire en respectant une alternance néerlandophone et francophone.

Elle établit son règlement d'ordre intérieur.

§ 5. La mission de la commission est de remettre un avis sur les candidats à la fonction d'avocat à la Cour de cassation.

§ 6. Pour délibérer et prendre des décisions valablement, la majorité des membres de la Commission doit être présente. En cas d'absence ou d'empêchement d'un membre effectif, son suppléant le remplace. Les décisions sont prises à la majorité ordinaire des voix. En cas de parité, la voix du président de la Commission ou du vice-président qui le remplace, est prépondérante.

§ 7. Il est interdit aux membres de la Commission d'émettre un avis lors d'une délibération dans laquelle ils ont un intérêt personnel ou direct, ou :

1° s'ils ont à émettre un avis sur un candidat avec lequel ils ont un lien de parenté ou d'alliance;

2° si un membre a ou a eu la qualité d'employeur, de maître de stage ou de collaborateur d'un candidat ou s'il exerce ou a exercé une autorité sur celui-ci sur le plan professionnel.

§ 8. Le Roi fixe les moyens administratifs et financiers alloués à la commission.

Justification

1. Cette disposition est le fondement légal de la commission d'avis pour les nominations des avocats à la Cour de cassation.

2. La composition de la Commission doit refléter autant que faire se peut les différentes autorités ou instances qui sont les mieux placées pour émettre un avis sur les futurs candidats.

Ainsi, les candidats à un poste d'avocat à la Cour de cassation sont des avocats. Il est donc essentiel que des représentants des barreaux puissent pouvoir donner leur avis.

De même, des représentants des différentes composantes de la Cour de cassation doivent également pouvoir émettre un avis sur les futurs candidats.

Enfin, il importe également de prévoir deux personnes du monde académique, lesquels pourront faire part de leur éclairage pour apprécier les mérites académiques des candidats.

3. Il est prévu de laisser au Parlement le soin de désigner les personnes siégeant à la Commission, ainsi que leurs suppléants.

De nadere regels voor de bekendmaking van de vacatures en het neerleggen van de kandidaturen worden vastgelegd bij ministerieel besluit.

Het mandaat van de gewone en plaatsvervangende leden bedraagt 4 jaar en is hernieuwbaar.

§ 4. De commissie wijst in haar schoot en voor een periode van twee jaar haar voorzitter en haar vicevoorzitter aan, die de voorzitter zo nodig vervangt, evenals een secretaris, met respect voor een Nederlandstalige en een Franstalige alternatie.

Ze stelt haar huishoudelijk reglement op.

§ 5. De opdracht van de commissie bestaat uit het verstrekken van advies over de kandidaten voor de functie van advocaat bij het Hof van Cassatie.

§ 6. Om rechtsgeldig te beraadslagen en te beslissen, moet de meerderheid van de leden van de commissie aanwezig zijn. Indien een gewoon lid afwezig of verhinderd is, vervangt zijn plaatsvervanger hem. De beslissingen worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen. Bij gelijkheid van stemmen is de stem van de voorzitter van de commissie of van de vice-voorzitter die hem vervangt doorslaggevend.

§ 7. Het is de leden van de commissie verboden om een advies te uiten tijdens een beraadslaging waarbij zij persoonlijk of rechtstreeks belang hebben, of:

1° indien ze een advies moeten uitbrengen over een kandidaat waarmee ze een familiale of verwantschapsband hebben;

2° indien een lid de hoedanigheid heeft of had van werkgever, stagemeester of medewerker van een kandidaat of indien hij op deze beroepsmatig gezag uitoefent of heeft uitgeoefend.

§ 8. De Koning bepaalt de administratieve en financiële middelen die worden toegekend aan de commissie.

Verantwoording

1. Deze bepaling is de wettelijke basis van de adviescommissie voor de benoemingen van advocaten bij het Hof van Cassatie.

2. De samenstelling van de commissie moet zoveel mogelijk een afspiegeling zijn van de verschillende autoriteiten of instanties die het best geplaatst zijn om een advies te verstrekken over de toekomstige kandidaten.

Omdat de kandidaten voor een post als advocaat bij het Hof van Cassatie advocaten zijn, is het derhalve ook essentieel dat de vertegenwoordigers van de balies hun advies kunnen verstrekken.

Op dezelfde wijze moeten de vertegenwoordigers van de diverse samenstellende delen van het Hof van Cassatie eveneens een advies kunnen uitbrengen over de toekomstige kandidaten.

Tot slot is het belangrijk dat men eveneens twee personen voorziet uit de academische middelen, die uit hun gezichtspunt kunnen oordelen over de academische verdienste van de kandidaten.

3. Er is voorzien om het aan het parlement over te laten de personen die in de commissie zetelen en hun plaatsvervangers aan te wijzen.

Il sera veillé à la parité linguistique dans la composition de la Commission.

Le mandat de membre effectif ou suppléant est de quatre ans et est renouvelable.

4. La Commission désigne son Président, son Vice-président et son secrétaire en son sein pour une période de 2 ans, de même qu'elle établit son règlement d'ordre intérieur.

5. Le § 5 définit la mission de la Commission.

6. Le § 6 précise les conditions de délibération de la Commission.

7. Le § 7 précise les conditions dans lesquelles un membre de la Commission ne peut émettre un avis à propos d'un candidat.

8. Le § 8 dispose qu'il appartient au Roi de fixer les moyens administratifs et financiers alloués à la commission.

Nº 3 DU GOUVERNEMENT

Art. 4 (nouveau)

Insérer un article 4 rédigé comme suit :

Art. 4. — Le Code judiciaire est complété par un article 478ter, rédigé comme suit :

«Art. 478ter. — § 1er. Au plus tard 30 jours après qu'un poste d'avocat à la Cour de cassation soit vacant, le Bâtonnier de l'Ordre des avocats à la Cour de cassation en informe le ministre de la Justice, le premier président de la Cour de cassation et le procureur général près la Cour de cassation.

§ 2. Dans les 30 jours qui suivent cette communication, le ministre de la Justice publie la vacance au Moniteur belge.

§ 3. Les candidatures sont adressées au ministre de la Justice dans les 90 jours à dater de la publication de la vacance au Moniteur belge.

La forme de l'acte de candidature, son contenu, ses annexes et les modalités de son dépôt sont établis par le Roi après avis de l'Ordre des avocats à la Cour de cassation.

§ 4. À la fin du délai visé au paragraphe précédent, le ministre de la Justice transmet les candidatures à la Commission.

§ 5. La Commission dispose d'un délai de 60 jours pour proposer une liste de 3 candidats par poste vacant».

Justification

Cette disposition précise la procédure à suivre lorsqu'il faut pourvoir à la nomination d'un candidat à une fonction d'avocat à la Cour de cassation.

Er zal gewaakt worden over het taalkundig evenwicht bij de samenstelling van de commissie.

Het mandaat van gewoon of plaatsvervangend lid heeft een duur van vier jaar en is hernieuwbaar.

4. De commissie wijst in haar schoot haar voorzitter, haar vice-voorzitter en haar secretaris aan voor een periode van 2 jaar en stelt haar huishoudelijk reglement op.

5. § 5 definieert de opdracht van de commissie.

6. § 6 preciseert de voorwaarden waaronder de commissie kan beraadslagen.

7. § 7 preciseert onder welke voorwaarden een lid van de commissie geen advies over een kandidaat kan verstrekken.

8. § 8 bepaalt dat de Koning de administratieve en financiële middelen vastlegt die aan de commissie worden toegekend.

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 4 (nieuw)

Een artikel 4 toevoegen, luidende :

Art. 4. — Het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een artikel 478ter, luidende :

«Art. 478ter. — § 1. Ten laatste 30 dagen nadat een post van advocaat bij het Hof van Cassatie vacant werd, informeert de Stafhouder van de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie de minister van Justitie, de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie hiervan.

§ 2. Binnen de 30 dagen na deze mededeling maakt de minister van Justitie deze vacature bekend in het Belgisch Staatsblad.

§ 3. De kandidaturen worden aan de minister van Justitie gericht binnen de 90 dagen vanaf de datum van bekendmaking van de vacature in het Belgisch Staatsblad.

Na advies van de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie, worden de vorm van de kandidaatstelling, de bijlagen en de nadere regels voor de neerlegging door de Koning vastgelegd.

§ 4. Na het verstrijken van de termijn bedoeld bij de vorige paragraaf, zendt de minister van Justitie de kandidaturen door naar de commissie.

§ 5. De commissie beschikt over een termijn van 60 dagen om een lijst van 3 kandidaten per vacante post voor te stellen».

Verantwoording

Deze bepaling preciseert de te volgen procedure wanneer er een kandidaat moet worden benoemd voor een functie van advocaat bij het Hof van Cassatie.

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 5 (nouveau)

Insérer un article 5 rédigé comme suit :

«Art. 5. — *La présente loi s'applique aux procédures de nomination pour les fonctions vacantes communiquées au ministre de la Justice après son entrée en vigueur.*»

Justification

Afin de garantir la sécurité juridique, il convient de préciser à quel moment exactement la nouvelle procédure doit être suivie. En l'occurrence, celle-ci s'appliquera à toutes les places déclarées vacantes après l'entrée en vigueur de la loi.

N° 5 DU GOUVERNEMENT

Art. 6 (nouveau)

Insérer un article 6 rédigé comme suit :

«Art. 6. — *Les membres de la Commission seront désignés pour la première fois par le Sénat.*»

Justification

Dans un souci de sécurité juridique, il convient de préciser quelle assemblée sera compétente pour les premières désignations.

N° 6 DU GOUVERNEMENT

Art. 7 (nouveau)

Insérer un article 7 rédigé comme suit :

«Art. 7. — *La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 2005.*»

Justification

Il est proposé de laisser un délai de quelques mois afin de permettre la constitution et l'organisation effective de la Commission.

La ministre de la Justice,

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 5 (nieuw)

Een artikel 5 toevoegen, luidende :

«Art. 5. — *Deze wet is na de inwerkingtreding ervan van toepassing op de benoemingsprocedures voor de vacante functies die meegedeeld werden aan de minister van Justitie.*»

Verantwoording

Teneinde de rechtszekerheid te garanderen, is het passend te preciseren op welk moment de nieuwe procedure precies moet worden gevolgd. In het onderhavige geval zal zij van toepassing zijn voor alle plaatsen die vacant verklaard werden zodra de wet in werking is getreden.

Nr. 5 VAN DE REGERING

Art. 6 (nieuw)

Een artikel 6 toevoegen, luidende :

«Art. 6. — *De leden van de Commissie zullen voor de eerste keer aangewezen worden door de Senaat.*»

Verantwoording

Voor de rechtszekerheid is het passend te preciseren welke assemblee bevoegd zal zijn voor de eerste aanwijzingen.

Nr. 6 VAN DE REGERING

Art. 7 (nieuw)

Een artikel 7 toevoegen, luidende :

«Art. 7. — *Deze wet treedt in werking op 1 januari 2005.*»

Verantwoording

Er wordt voorgesteld om een termijn van enkele maanden te laten, om de oprichting en de organisatie mogelijk te maken van de commissie.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX.